

ЕНТУЗІАЗМ ДОСЛІДНИКІВ «САРКОФАГА» ВИЧЕРПАВСЯ

Минулого тижня на вулиці Грушевського в Києві перехожі спостерігали таку картину: люди в білих халатах з чорним транспарантом, на якому було написано: «Панове, не жартуйте з Чорнобилем!» пікетували Кабінет Міністрів України.

Це були представники трудового колективу міжгалузевого науково-технічного центру «Укриття» на чолі з головою профспілкового комітету — кандидатом фізико-математичних наук Євгеном Олійником.

Що ж стало причиною того, що науковці, одягнувши свої білі халати, приїхали з Чорнобиля шукати правди у Києві?

Відповідь, на жаль, дуже проста — коли шість місяців не виплачують зароблені гроші, поїдеш не тільки до Києва, але і далі. Саме стільки часу переважна кількість працівників МНТЦ «Укриття» не отримує заробітної платні. Як виживають за таких умов його працівники — про це окрема розмова. Може, комусь дуже вигідно, якби усі ці спеціалісти якомога швидше розбіглися навсібіч. Але кому державі? Навряд.

У листопаді 1986 року над зруйнованим реактором було споруджено об'єкт «Укриття» («саркофаг»), який відомий усьому світові. З метою підвищення ефективності робіт щодо перетворення зруйнованого четвертого енергоблока Чорнобильської АЕС на довговічну екологічно безпечну систему із забезпеченням висококваліфікованої експлуатації, наукового і проектного супроводу постановою Кабінету Міністрів України (котрий зараз став об'єктом пікетування) у лютому 1992 року був створений МНТЦ «Укриття». Головними напрямками діяльності цього центру стало дослідження об'єкта «Укриття» та науковий супровід робіт з перетворення його на екологічно безпечну систему.

Як розповіли пікетувальники, раніше проблем з виплатами заробітної плати не було. Але останнім часом становище вкрай погіршилось. Окремі з учасників акції пов'язують це зі зміною керівництва МНТЦ. Можна погоджуватись, а можна не погоджуватись з цими людьми. Бо загалом часи змінились і, на жаль, не в кращий бік. І тому важко говорити, чи в директорах справа. Тим більше, що за період роботи нинішнього директора Олександра Ключникова Центр виграв важливий міжнародний конкурс на виконання робіт по стабілізації об'єкта «Укриття». Але грошей, котрі надходять з-за кордону виконавцям цих робіт, вистачає далеко не всім. А в Центрі працює усього 550 співробітників.

Зараз працівникам МНТЦ обіцяють видати 10% платні за... грудень минулого року?!

У тому, щоб у зоні відчуження був такий Центр передусім зацікавлена Національна академія наук України. І цього не приховують її керівники, насамперед віце-президент НАНУ академік Бар'яхтар. Але грошей академії катастрофічно не вистачає, і ніякий академік, навіть такий, як Бар'яхтар, в цій справі істотно допомогти не може. Може тільки волати про допомогу, що, до речі, він зробив на останньому засіданні науково-технічної ради в Міністерстві України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

Олександр Ключников теж не сидить, склавши руки, він ходить у найвищі інстанції і просить. І ніхто йому не відмовляє. Усі «за!» Але зрушень усе нема і нема.

Головне, що до цього часу не вирішено те, від чого треба «танцювати» кому буде підпорядкований, крім НАНУ, МНТЦ «Укриття»: Міненерго чи МНС?

Але кошториси вже затверджені і навряд чи хто захоче з своїх коштів виділити частину Центру. Це реальність.

Колектив МНТЦ бідує. І в прямому, і в переносному значенні. Час від часу Центр і гуртожитки, в яких живуть науковці в Чорнобилі, відключають від електроенергії, за несплату відключають телефони. Ось і у ці дні знов частина з них відключена.

Відключають воду, затримують видачу талонів на лікувально-профілактичне харчування. А ці талони — мабуть єдине, що допомагає людям триматися. В кінці місяця талони ці намагаються не використовувати, щоб чимось їх отоварити.

А що профспілка працівників атомної енергетики і промисловості? Проблема ця відома голові ЦК цієї галузевої профспілки, і він уже неодноразово порушував це питання перед відповідальними керівниками.

От і стояли цього спекотного дня пікетувальники під стінами Кабміну. Може хоч це приверне увагу до їх важкого стану? Може і приверне. Але, як кажуть, кому зараз легко? Навіть у тому разі, коли ти доктор наук.

Олексій ЧЕРНОВ.